आदिवासी विकास विभागाच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखालील अंमलबजावणी यंत्रणांची पुनर्रचना करुन स्वतंत्र शिक्षण कक्षासाठी एकुण १९६१ नवीन पदे मंजूर करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन

आदिवासी विकास विभाग

शासन निर्णय, क्रमांक. शाआशा- २०१२/ प्र.क्र. ३७०/का-१३,

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई ४०००३२. दिनांक: - २३ जानेवारी, २०१४.

वाचा:-

- 9) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग क्र.आस्था-१०८९/प्र.क्र.७१९/का-१५, दिनांक १५-०१-१९२.
- २) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग क्र. शाआशा १०१६/प्र.क्र.२३७/का-१३, दिनांक ०५-०२-१९९९.
- ३) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग समक्रमांक दि. ०९-०७-२०१२ व दि. ०२-०८-२०१२.
- ४) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग क्र.आस्था-२००९/प्र.क्र.१७३/का-१३, दिनांक १५-०३-२०१२.

प्रस्तावना : -

आदिवासी विकास विभागाच्या क्षेत्रीय कार्यालयांची पुनर्रचना वरील संदर्भ क्र. १ मधील दिनांक १५ जानेवारी, १९९२ च्या शासन निर्णयान्वये करण्यात आली असून शासकीय व अनुदानित आश्रमशाळांचे व्यवस्थापन १) आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, २) अपर आयुक्त, आदिवासी विकास व ३) प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प यांचेकडे देण्यात आलेले आहे. त्यानुसार प्रकल्प अधिकारी यांच्यावर अनेक कर्तव्य व जबाबदा-या सोपविण्यांत आल्या आहेत. त्यातच प्रकल्प अधिकारी यांच्या अधिनस्त खूप मोठे क्षेत्र आहे. यास्तव आश्रमशाळेतील व्यवस्थापनावर योग्य प्रकारे संनियंत्रण ठेवणे प्रकल्प अधिकारी यांना अडचणीचे होत आहे. या पार्श्वभूमीवर तसेच मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी सु-मोटो याचिका क्र.१४२०/२००८ मध्ये दिनांक १५ ऑक्टोबर, २००९ रोजी दिलेल्या आदेशानुसार आदिवासी विकास विभागाच्या प्रशासकीय नियंत्रणाखालील यंत्रणांची पुनर्रचना करून स्वतंत्र शिक्षण कक्ष स्थापन करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय:-

आदिवासी विकास विभागांतर्गत राज्यातील शासकीय व अनुदानित आश्रमशाळा आणि शासकीय वसतिगृह इत्यादींचे कामकाज सुरळीत करण्यासाठी तसेच आश्रमशाळेतील व्यवस्थापनावर लक्ष ठेवणे, शिक्षण व्यवस्थेवर लक्ष ठेवणे, मुलांसाठी अन्नधान्य व इतर साहित्यांचा पुरवठा वेळेवर करणे, दर्जेदार साहित्यांचा पुरवठा होत असल्याची खातरजमा करणे, शिक्षणाचा दर्जा उंचावणे, आश्रमशाळा /वसतीगृहांच्या इमारतींची नवीन बांधकामे व इमारतींची दुरुस्ती इत्यादि सर्व बाबींवर नियंत्रण ठेवणे इत्यादीसाठी समन्वय व संनियंत्रण करण्यासाठी आदिवासी विकास विभागांतर्गत आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, अपर आयुक्त, आदिवासी विकास प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प यांचे स्तरावर स्वतंत्र शिक्षण कक्ष स्थापन करण्यास मंजूरी देण्यात येत आहे.

२. मंत्रिमंडळाने दि.९ ऑक्टोबर, २०१३ रोजी दिलेल्या मान्यतेनुसार विविध स्तरावर स्वतंत्र शिक्षण कक्ष स्थापन करण्यासाठी खालीलप्रमाणे ८४९ पदे निर्माण करण्यास या शासन निर्णयाद्वारे मंजूरी देण्यात येत आहे. सदर पदांची वेतनश्रेणी सोबतच्या विवरणपत्रातील (अ), (ब) आणि (क) मध्ये नमुद केल्यानुसार राहील.

(अ) आयुक्तालय राज्यस्तर (शिक्षण कक्ष):-

अ.क्र.	पदाचे नांव	एकुण संख्या
٩	सह आयुक्त (शिक्षण)	9
२	सहाय्यक आयुक्त (शिक्षण)	٩
3	सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण)	3
8	वरिष्ठ शिक्षण विस्तार अधिकारी	3
ч	कार्यालय अधिक्षक (शिक्षण)	٩
Ę	लिपिक – टंकलेखक	9
(9	शिपाई	3
	एकुण	२१

(ब) प्रादेशिक स्तर ४ कार्यालये (शिक्षण कक्ष)

अ.क्र.	पदाचे नांव	प्रादेशिक अपर आयुक्त कार्यालया प्रमाणे	एकुण संख्या
٩	सहाय्यक आयुक्त (शिक्षण)	9	8
2	सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण) (शासकीस आश्रमशाळा ,अनुदानित आश्रमशाळा, शासकीय वसतीगह यांना प्रत्येकी एक याप्रमाणे)	3	97
3	वरिष्ठ शिक्षण विस्तार अधिकारी (शासकीस आश्रमशाळा , अनुदानित आश्रमशाळा यांना प्रत्येकी एक याप्रमाणे)	3	ć
8	वरिष्ठ आदिवासी विकास निरिक्षक (शासकीय वसतिगृह)	٩	8
Ч	लिपिक - टंकलेखक	9	36
Ę	शिपाई	3	92
	एकुण	१९	७६

(क) प्रकल्प स्तर (शिक्षण कक्ष)

अ.क्र.	पदाचे नांव	प्रत्येकी प्रकल्प कार्यालय प्रमाणे.	प्रकल्प	
			कार्यालय	
			एकुण संख्या	
9	सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण)	(3× 2९)	۷٥	
	(शासकीस आश्रमशाळा, अनुदानित			
	आश्रमशाळा, शासकीय वसतीगह			
	यांना प्रत्येकी एक याप्रमाणे)			
२	कनिष्ठ शिक्षण विस्तार अधिकारी	(3 × 29)	۷٥	
	(कार्यालय)			
	(शासकीस आश्रमशाळा , अनुदानित			
	आश्रमशाळा, शासकीय वसतीगह			
	यांना प्रत्येकी एक याप्रमाणे)			
3	कनिष्ठ शिक्षण विस्तार अधिकारी	(एकुण १९०८ आश्रमशाळांसाठी प्रत्येकी	999	
		१० आश्रमशाळांमागे १ याप्रमाणे १११		
		कनिष्ठ विस्तार अधिकारी पदे)		
8	वरिष्ट आदिवासी विकास निरिक्षक	(४७६ वसतिगृहासाठी प्रत्येकी १५	32	
		वसतिगृहामागे १ याप्रमाणे ३२ वरिष्ठ		
		आदिवासी विकास निरिक्षक पदे)		
ч	लिपिक - टंकलेखक	92	38८	
દ્દ	शिपाई	3	۷٥	
	एकुण	२१	७५२	
	एकुण:- (२१ + ७६ + ७५२) = ८४९			

- 3. प्रकल्प स्तरावरील कनिष्ठ शिक्षण विस्तार अधिकारी या १११ पदांचे व वरिष्ठ आदिवासी विकास निरिक्षक या ३२ पदांचे प्रकल्प निहाय वाटपाचे आदेश आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय ,नाशिक यांनी स्वतंत्रपणे निर्गमित करावेत. सदर पदांची निर्मिती शिक्षण कक्षाच्या कामासाठी करण्यात आली असल्याने त्यांना त्याच कामाचे वाटप करण्यात यावे.
- ४. राज्यातील ५५६ अनुदानित आश्रमशाळांमध्ये प्रत्येकी १ याप्रमाणे स्त्री अधिक्षिकांची ५५६ पदे आणि पहारेकरी / सुरक्षारक्षकांची ५५६ पदे निर्माण करण्यास या शासन निर्णयाद्वारे मंजूरी देण्यात येत आहे. स्त्री अधिक्षिका या पदांची वेतनश्रेणी सोबतच्या विवरणपत्रातील (ड) मध्ये नमुद केल्यानुसार असेल. पहारेकरी / सुरक्षारक्षकांची पदे शासन मान्य सुरक्षा मंडळे किंवा खाजगी सुरक्षा मंडळांकडून भरण्यात यावीत. सदरची पदे रु. ३२००/- दरमहा इतक्या एकत्रित मानधनावर भरण्यात यावीत.
- ५. शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग दि. ०५-२-१९९९ अन्वये निर्माण करण्यात आलेल्या शिक्षण विस्तार अधिकारी या पदाचे पदनाम कनिष्ठ शिक्षण विस्तार अधिकारी असे करण्यात येत आहे.

उक्त संदर्भाधिन क्रमांक ४ येथे नमूद केलेल्या दि. १५-०३-२०१२ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये समर्पित केलेली १४४ केंद्र प्रमुखांची पदे कनिष्ठ शिक्षण विस्तार अधिकारी या संवर्गात समायोजित करण्यात यावीत व त्यांचे समायोजन या संवर्गात करताना त्यांचे वेतन संरक्षित करण्यात यावे. सदर पदांपैकी नव्याने निर्माण केलेल्या संवर्गाचे सेवा भरती नियम तयार करण्यात यावेत. सदर नवनिर्मित पदे शासनाच्या विहीत प्रचलीत पध्दतीने भरण्यात यावीत. पदे भरतांना शासनाच्या सामान्य प्रशासन विभागाने निर्गर्मित केलेल्या मागासवर्गीयांचे व समांतर आरक्षणाचे आणि इतर नियमांचे पालन करण्यात यावे.

- ६. सदर पद निर्मितीवरील खर्च "मागणी क्र. टी-२, २२२५- अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्गीय व अल्पसंख्यांक यांचे कल्याण, ०२ अनुसुचित जमातींचे कल्याण, ००१ संचालनालय व प्रशासन, (०३) आश्रमशाळा (०३) (०१) शासकीय आश्रमशाळा (२२२५ १२३२) (योजनेत्तर) " या लेखाशिर्षाखालील मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.
- ७. सदर शासन निर्णय, वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.७६०/व्यय-१४, दिनांक ११.११.२०१३ व अनौपचारिक संदर्भ क्र.४२३/सेवा-९, दिनांक २६.१२.२०१३ अन्वये दिलेल्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.
- ८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१४०१२३१६३४२१८०२४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सं.का.गंब्रे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

- १. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई ४०० ०३२.
- २. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
- ३. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२ .
- ४. मा.मंत्री (आदिवासी विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
- ५. सर्व मा. मंत्री यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
- ६. मा. राज्यमंत्री (आदिवासी विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई:- ४०० ०३२.
- ७. सर्व मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
- ८. सर्व मा. विधानसभा सदस्य.
- ९. सर्व मा. विधानपरिषद सदस्य.

- १०.मा. समिती प्रमुख, लोकलेखा समिती, विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन,मुंबई.
- 99.मा. समिती प्रमुख, विमुक्त जाती व भटक्या जमाती कल्याण समिती, विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
- १२.मा. समिती प्रमुख, पंचायत राज समिती, विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
- १३.मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
- १४.मा. प्रधान सचिव, आदिवासी विकास, यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
- १५. मा. प्रधान सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
- १६. महालेखापाल (लेखा परिक्षा) / (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१, मुंबई
- १७.महालेखापाल (लेखा परिक्षा) / (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-२, नागपूर.
- १८. आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक.
- १९.मा. निबंधक, उच्च न्यायालय, मुंबई, / खंडपीठ नागपूर / खंडपीठ औरंगाबाद (सु-मोटो याचिका क्र.१४२०/२००८ मध्ये दि. १५ ऑक्टोबर, २००९ रोजी दिलेल्या निर्णयाच्या संदर्भात पत्राने.)
- २०.आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे.
- २१. सर्व विभागीय आयुक्त.
- २२. सर्व जिल्हाधिकारी.
- २३. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद.
- २४.सरकारी अभियोक्ता, उच्च न्यायालय, मुंबई / नागपूर / औरंगाबाद.
- २५.सह सचिव, विधी व न्याय विभाग, मुंबई (मंत्रालय) /नागपूर / औरंगाबाद.
- २६. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य, आदिवासी विकास महामंडळ मर्या. नाशिक
- २७. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य नागपूर / नाशिक/ ठाणे / अमरावती.
- २८. संचालक (प्राथमिक शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- २९. संचालक, माध्यमिक शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ३०.संचालक, (उच्च व तंत्र शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ३१.सदस्य सचिव तथा राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, जवाहर बाल भवन, नेताजी सुभाष मार्ग, चर्नी रोड, मुंबई:- ४०० ००४.
- ३२.सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.
- ३३.संचालक, लेखा व कोषागारे संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ३४.सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
- ३५.अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
- ३६.महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई.
- ३७. सर्व उप सचिव/ अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ३८. उप सचिव (व्यय-१४ / सेवा-९ /अर्थ-१९), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ३९. निवडनस्ती (का-१३) आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई:- ४०० ०३२.

" विवरणपत्र"

(शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग क्र.:- शाआशा- २०१२/ प्र.क्र. ३७०/का-१३, दिनांक २३ जानेवारी, २०१४ चे सहपत्र.)

(अ) आयुक्तालय राज्यस्तर (शिक्षण कक्ष)

अ.क्र.	पदाचे नांव	वेतनश्रेणी
9	सह आयुक्त (शिक्षण)	१५६००-३९१००-ग्रेड पे- रु. ७६००/-
२	सहाय्यक आयुक्त (शिक्षण)	९३००-३४८००-ग्रेड पे- रु. ५४००/-
3	सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण)	९३००-३४८००-ग्रेड पे- रु. ४४००/-
8	वरिष्ठ शिक्षण विस्तार अधिकारी	९३००-३४८००-ग्रेड पे- रु. ४३००/-
ч	कार्यालय अधिक्षक	९३००-३४८००-ग्रेड पे- रु. ४३००/-
Ę	लिपिक – टंकलेखक	५२००-२०२००-ग्रेड पे- रु. १९००/-
(9	शिपाई	४४४०-७४४०-ग्रेड पे- रु. १३००/-
	एकुण	

(ब) प्रादेशिक स्तर ४ कार्यालये (शिक्षण कक्ष)

अ.क्र.	पदाचे नांव	
9	सहाय्यक आयुक्त (शिक्षण)	९३००-३४८००-ग्रेड पे- रु. ५४००/-
२	सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण) (शा.आ.शा. / अनु. आ.शा. /शा.	९३००-३४८००-ग्रेड पे- रु. ४४००/-
	वस.)	
3	वरिष्ठ शिक्षण विस्तार अधिकारी(शा. आ. शा. /अनु. आ. शा.)	९३००-३४८००-ग्रेड पे- रु. ४३००/-
8	वरिष्ठ आदिवासी विकास निरिक्षक, (शा. वसतिगृह)	९३००-३४८००-ग्रेड पे- रु. ४३००/-
ч	लिपिक – टंकलेखक	५२००-२०२००-ग्रेड पे- रु. १९००/-
Ę	शिपाई	४४४०-७४४०-ग्रेड पे- रु. १३००/-
	एकुण	

(क) प्रकल्प स्तर (शिक्षण कक्ष)

अ.क्र.	पदाचे नांव	वेतनश्रेणी / मानधन	एकुण संख्या
9	सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण) (शा.आ.शा. / अनु.	९३००-३४८००-ग्रेड पे- रु. ४४००/-	۷٥
	आ.शा. /शा. वस.)		
२	कनिष्ठ शिक्षण विस्तार अधिकारी,(कार्यालय)	९३०० -३४८००-ग्रेड पे- रु. ४२००/-	۷٥
3	कनिष्ठ शिक्षण विस्तार अधिकारी	९३००-३४८००-ग्रेड पे- रु. ४२००/-	999
8	वरिष्ठ आदिवासी विकास निरिक्षक	९३००-३४८००-ग्रेड पे- रु. ४३००/-	32
ч	लिपिक - टंकलेखक	५२००-२०२००-ग्रेड पे- रु. १९००/-	38८
Ę	शिपाई	४४४०-७४४०-ग्रेड पे- रु. १३००/-	۷٥
एकुण:-			७५२

(ड) अनुदानित आश्रमशाळा

अ.क्र.	पदाचे नांव	वेतनश्रेणी / मानधन	एकुण संख्या
9	अधिक्षिका	५२००-२०२००-ग्रेड पे- रु. २४००/-	५५६
२	पहारेकरी/सुरक्षारक्षक	एकत्रित मानधन रू.३२००/-	५५६